



25.-26.3.2015



SÄMINUORAI
TAAIDÄTÁBÁHTUSÁST
UCCJUVNJÄÄLMI
ŠKOOVLÁST



SÁMENUMORAI
DÁIDDADÁHPÁHUSAS
OHCEJOTNJÁLMMI
SKUVLLAS



PYE'REESTPUÁTTIM!
BURES BOAHTIN!

25.3. 18.30
26.3. 10.00

TERVETULOA!
TIÖRV PUE'TTEM!

SÄÄ'MNUÖRI
ČEÄ'PPVUÖÐPEEI'VEST
UCCJOKKNJÄÄ'LM
ŠKOOVLÁST



SÁAMELAISNUORTEN
TAIDETAHAHTUMASSA
UTSJOKISUUN
KOULLULLA



Raportt Sää'mnuõri čeä'ppvuõđpeei'vin 2015

Raportti Saamelaisnuorten taidetapahtumasta 2015
Anni Näkkäljärvi, valokuvat/snimldõõgg Terhi Tuovinen

järjestettiin maaliskuun 25. - 26. päivänä Utsjokisuun koulu-keskuksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö osoitti saamelaiskäräjille taidetapahtuman järjestämiseen sekä Nuori Kulttuuri-säätiön järjestämään SOUNDS -tapahtumaan osallistumiseen yht. 40 000 euroa. Projektihenkilöksi palkattiin Minna Lehtola kahdeksi kuukaudeksi.

Järjestelyihin osallistuivat saamelaiskäräjiltä koulutus- ja oppimateriaalitoimisto, nuorisoneuvosto ja saamelaismusiikkikeskus sekä Utsjoen kunta ja Yle Sápmi. Ääni- ja valotekniikan hoiti Tuupa-records. Tapahtumaa varten laadittiin Utsjoen koulukeskuksen pelastussuunnitelmaan pohjautuva turvallisuussuunnitelma. Tapahtumassa työskenteli kaksi järjestyshenkilöä, joiden vastuulla oli myös ensiapuvalmius. Tapahtumapäivinä tarjottiin kaikille tapahtumaan osallistuville Utsjoen avopalvelukeskuksen järjestämä kouluruokailu. Tapahtuman valokuvasi Terhi Tuovinen, ja filmasi saamelaisalueen koulutuskeskuksen mediaoppilas Jonne Järvinen.

Kaikille avoimeen tilaisuuteen ei peritty osallistumis- tai pääsymaksuja. Ryhmät tulivat Utsjoelle busseilla Enontekiöltä, Inarista, Sodankylästä ja Utsjoen sivukylistä. Lisäksi osallistujia tuli Rovaniemeltä sekä City Sámit ry:n avustuksella myös pääkaupunkiseudulta. Yöpaikka järjestyi kaikille Utsjoen majoituspaikoista sekä seurakuntatalolta, Ailikastalolta ja koululta.

Keskiviikkona rehtori-sivistystoimenjohtaja Laura Arola avasi taidetapahtuman, minkä jälkeen esiintyivät Utsjoen lasten kuoro Modji, inarinsaameksi laulava Aila Duo sekä suosikiräppäri Ailu Valle. Juontajana oli Utsjoen koulun oppilas Tuomo Laiti (pohjoissaame), ja torstaina hänen lisäkseen vielä inarilaiset Anna-Katariina Feodoroff (koltansaame) ja Martta Alajärvi (inarinsaame). Torstaina ennen katselmuksen alkua yleisö hiljentyi hetkeksi muistelemaan Utsjoen lukion oppilasta ja lahjakasta muusikkoa Hánsa Korpea, joka menehtyi väkivallan uhrina edellisvuonna kesken koulupäivän. Nuorisotyöntekijä Aleksí Ahlakorpi näytti musiikkivideon, jolla Hánsa lauloi Veijo Länsmanin laulun.

Raadin työskentelyn aikana yleisö pääsi nauttimaan Katja ja Birit Haarlan tanssista sekä rovaniemeläisen Aini-Inari Määntän pianonsoitosta.

järjsteš pážlâšttam-mannu 25. - 26. peeiv' U'ccjokknjää'lm škoolkõõskõõzzâst. Mätt'tem- da kulttuurministeria u'di sää'mteğga čeä'ppvuõđpeeiv' järjstumušše da Nuorr Kulttuur - foond järjstam SOUNDS-šõddmõšše vuässõõttâm väaras õhttsižže 40 000 eur'ed. Minna Lehtola pa'lkk'eš proje'kttuâjjižžen kueit mánngas.

Riâššmõšše vuässõ'tte sää'mtee'ğgest škou'ljem- da mätt-materiaalkoontâr, nuõrisuáv'tõs da sää'mmusiik-kõõskõs, U'ccjoogg kâdd da Yle Sápmi. Jiõnn- da čuõvvtetniikk ho'iddji Tuupa-records. Čeä'ppvuõđpeeivi väaras ra'jješ U'ccjoogg škoolkõõskõõzz peälštemplaa'ne vuâđđõõvvi staanvuõtt-plaan. Šõddmõõžžâst riõuggu kue'htt järjstõsõummu, keäk va'lde va'sttõõzz še vuõssveä'kkvaalmâšvuõđâst. Čeä'ppvuõđpei'vven ta'rijješ pukid vuässõõđjid porrmõš, koon järjsti U'ccjoogg äävkääzzkõs. Šõddmõõžž leäi sniimm'men Terhi Tuovinen da f'immjemen Sää'mvuud' škou'ljee'mkõõskõõzz mediamätt'tõõtti Jonne Järvinen.

Pukid äävai šõddmõšše jeät' pe'rrjam vuässõõttâm-, jeätga sizzpiâssâm-määusid. Joouk pue'tte U'ccjo'kke buussin Aanrest, Suä'đjlest, Enontekiõst da U'ccjoogg čârssiidin. Lââžzen vuässõõđi pue'tte Ruä'vnjaa'rgâst da City Sámit rö teä'ğgveä'kkvuõđin vuei'vvgâaradvuud'ed. Innstempääi'k kâunn'je pukid U'ccjoogg aaztemkääzzkõõzzin da sie'brkâ'ddpõõrtâst, Ailigas-põõrtâst da škou'last.

Seärad rehttor-čuõvtemtuaimjää'dteei Laura Arola äävii čeä'ppvuõđpeeiv'id, koon mâñña U'ccjoogg päärnai laauljoukk Modji, aanarsää'mkiõllsaž Aila Duo da keäittum räp-artistt Ailu Valle voddõ'tte. Prograammjää'dtee'jjin le'jje U'ccjoogg škou'lmätt'tõõtti Tuomo Laiti (tä'vvsäämas), da neljdpeeiv' suu lââžzen Anna-Katariina Feodoroff (nuõrtsäämas) da Martta Alajärvi (aanarsää'mkiõ'lle) Aanrest. Neljdpeeiv' õuddâl ko čuä'jtõõzz a'lğge, õ'ñneš jõõskâs mušttlemppodd U'ccjoogg lookkjisškou'lmätt'tõõttja da čie'ppes artistta, keä'n nõmm leäi Hansa Korpi. Son jaa'mi pä'lviõgg seu'rjõssân mõõnni ee'jj kâskka škou'lmätt'tõõttja. Nuõritue'jjlâž Aleksí Ahlakorpi čuä'jti musiikkviidia, mâ'st Hansa Korpi lääulai Veijo Länsman laul.

Tõn podd, ko raati smiõtti, pie'sse kiičeei vuei'nned Katja da Birit Haarla taans da ku'vddled Ruä'vnjaarg ääraž Aini-Inari Määntä pianonsoittjummuž.



Meersažoopper balettškoou'lmätt'tõõtti/ Kansallisoopperan balettikoulun oppilaat Katja da Birit Haarla.

U'ccjoogg päärnai laauljoukk Modji, joht./jää'dteei Anna Näkkäljärvi-Länsman.



PROGRAMM – OHJELM – PROGRAMMA

27.3.2014 OHCEJOGAS - UCJUUVÁST - UCCJOOGGÁST



SÁMENOORAIÐ DÁIDDADÁHPÁHUS
SÁMINUORÁI TAAIDÁTÁBÁHTUS
SÁÁ'MNUORI ČEÁ'PPVUÐPEI'VV

10.00 MUSIHKKAGEAĤĀLMAS ÁLGÁ! - MUUSIKKEJÁLMÁS ÁLGÁ! - MUSIHKK-ĶIÖĀLDÖS ÁLGG!

1. Aanaar škovlâ ucebeh: "Skyelfi" - stivrejeijen Petra Kuuva
2. Gáktenieiddat: "Mánu luohi" - Gáregasnjárga, bagadeaddjin Kaaren Kitti
3. Modji: "Divrasamos šiella" - Ohcejohka, bag. Anna Näkkäljärvi-Länsman
4. Hearvaduottar: "Máttuid árbi" - Eanodat, bag. Inga-Máret Gaup-Juuso ja Anne-Maria Kukkonen
5. Giehtaruohhtasa mánát: "Sámi eatnan duoddariid" - Gárasavvon, bag. Ulla Magga ja Taina Syväjärvi
6. Diamánttat: "Háldi heajat" - Bealdovuopmi, bag. Hellin Pietikäinen
7. Mii maid!: "Giđđadálvi" - Roavvenjárga, bag. Milla Pulska
8. Sohvi ja Elli: "Boade mu miele" - Avvil, bag. Katri Kittilä
9. Čagaldahttit: "Čagaldahttin" - Avvil, bag. Maarit Niittyvuopio, Laura Niittyvuopio ja Hannu Huuonen
10. Janita & band: "Iežas geaidnu" - Avvil, bag. Katri Kittilä
11. Mánu mánát: "Skuvlabeaivi" - Ohcejohka, bag. Niilo Rasmus
12. Ántte ja nieiddat: "Rávnnji fárrui" - Anár, bag. Hanna Ryytty
13. Avvila vuolledássi nieiddat: "Boazovázzii" - bag. Maarit Niittyvuopio
14. SKT: "Jåågar lij jie 'lli", "One of Us", "Duna duna" - o'jjei Erkkä Antila da Seija Sivertsen
15. Helssega guovlu sámelohtit: "Goahtoanan" - bag. Maija Lukkari
16. Áiggeheamit: "Suollemas" - Ohcejohka, bag. Niilo Rasmus
17. EBSIS: "Vásáhusat" - bag. Niilo Rasmus
18. Skuolffit: "Skuolferock" - Vuohčču, bag. Tuula-Maija Magga-Hetta
19. Giehtaruohhtasa mánát: "Buot jagiáiggit" - Gárasavvon, bag. Ulla Magga ja Taina Syväjärvi
20. Villat: "Dan man oainnat" - bag. Niilo Rasmus
21. Puállâm váimu: "Ääših maid monáttáim tuulân" - Avveel, stivrejeijen Petra Kuuva

puk jee' resnallšem
puk seammaárvvsa

puohah eresmuošušiih
puohah slámmáá árvusiih

kaikki erilaisia
kaikki samanarvoisia

buohkat earaláaganat
buohkat seammaárvosaccat

12-14 BORADEAPMI - PEIVIPURRÁMUŠ - KÖSKKPEE'V PORRMÖŠ

15-16 KATJA JA BIRIT HAARLA, AINI-INARI MÄÄTTÄ...



LAJIT JA TAVOITTEET

Vuoden 2015 teemana oli musiikki valtakunnallisen Nuori Kulttuuri -teeman mukaisesti. Erityisenä saamelaislajina oli teatteriaiheisia työpajoja, jotka pidettiin keskiviikkona ennen avajaisia. Lisäksi saamelaiskäräjien nuorisoneuvosto järjesti sarjakuvatyöpajan.

Työpajojen ohjaajina oli saamelaisia teatteri- ja media-alan ammattilaisia ja taiteilijoita: Pauliina Feodoroff, Sverre Porsanger, Irene Länsman, Heli Aikio, Ailu Valle, Heli Huovinen sekä kuvataiteilija Sunna Kittilä (sarjakuvat).



Janita & Bändi: "ležas geaidnu",
Ávvel pâibužskooulu,
o'hjumuš Katri Kittilä.



Ántte ja nieiddat: "Rávnnji fárrui" Aanaar škooulu škooulnee'kkid /
Inarin koulun oppilaita, o'hjumuš Hanna Ryytty.

Ķiičceei /Yleisöä



SKT (Sevettijärven koulun teinit):
"Jååggar lij jie'lli", "One of Us", "Duna duna",
o'hjumuš/ohj. Erka Antila da Seija Sivertsen"

Tapahtumaan kutsutaan kaikki saamelaislapset ja -nuoret sekä saamen kielen ja saamenkielisten luokkien oppilaat. Osallistuminen on mahdollista myös koulujen ulkopuolella toimiville nuorille. Saamelaisnuorten taide-tapahtuman päätavoitteena on tarjota nuorille tilaisuus kehittää taitojaan, mahdollisuus näyttää niitä myös muille ja saada innostavaa palautetta. Raadin odotetaan painottavan arvostelussaan erityisesti nuorten omaa panosta esitysten valmistamisessa.

Tärkeänä tavoitteena on aina ollut myös lasten ja nuorten saamen kielen taidon ja saamelaisen identiteetin vahvistaminen. Lisäksi tapahtuma tukee merkittävällä tavalla oppilaiden, opettajien, vanhempien ja saamelaisyhdistysten yhteistyötä.

Taidetapahtumia on järjestetty 1970-luvun alun vuosista alkaen ja niistä on tullut saamelaisnuorille tärkeä areena sekä taideharrastusten että saamen kielen näkökulmasta.

TEE'M DA TÄÄVTÖÖZZ

Ee'jj 2015 tee'mmen leäi musiikk, nu'tt še mä'te Nuorr Kulttuur-šöddmööžžäst. Spesial sää'mtee'mmen le'jje tea'ttertue'jj-pöört, koid ö'ñneš seärad öuddäl šöddmööžž äävumšed. Lââ'ssen Sää'mtee'gğ nuörisuävtös järjsti kartträiddtue'jjpöört.

Tue'jjpöörti o'hjeejen le'jje sä'mmla, kook lie tea'tter- da mediaämmatvuu'doummu da artiist: Pauliina Feodoroff, Sverre Porsanger, Irene Länsman, Heli Aikio, Ailu Valle, Heli Huovinen da karttčea'ppneĶ Sunna Kittilä (kartträid).

Čea'ppvuõđpeeivid káččes pukid sää'mpäärnaid da -nuõrid da sää'm kiõl da sää'mkiõllsaž klaassi škooulnee'kkid. Vuässöõttmõš lij väâ'jjlaž še škoouli ååugbeä'lnn tuåimmjeei nuõrid. Sää'mnuõri čea'ppvuõđpeeiv vueivv-vue'kkes täävtõsân lij ta'rjjeed nuõrid vuåittmõš viikkâd õõudâs sij čea'ppvuõđid, ooddid da silttõõzzid da vuåittmõš čuä'jtet tõid jeårnsid da vuåžžad ålšmõ'tti maacctõõzz. Raati vuerddeš vä'ldded lokku sij årvstõõllmõõžžäst jeårben nuõri jiijjâz tue'j čuä'jtõõzzi õu'dde da tõi valmš-tõõllmõõžžäst.

Vääžnai täävtõsân lij pâi leämmaž še päärnai da nuõri sää'm kiõl silttummuužž da sä'mmla identiteett nâânummuš da staanmõš. Čea'ppvuõđpeeivi šöddmõšsân lij še miårkkšõõvvi åšš tuå'rjjeed škooulnee'kkii, mätt'tõõtti, u'čteeli, puårssi da sää'mõhhtõõzzi õhttsažtue'j.

Čea'ppvuõđpeeivid lij järjstum 1970-loogg aalgâst ää'ljee'l da tõst lij šöddâm vääžnai čuä'jtemkril'cc sää'mnuõrid nu'tt še čea'ppõsstaarjõõzzi da sää'm kiõl Ķiõččâmvue'jjest.

Tapahtuma on tarjonnut ensimmäisen yleisön monille nykyisin tunnetuille saamelaisaiteilijoille ja kannustanut nuoria musiikkiharrastuksiin, teatteri-ilmaisuun, tanssiin, kuvataiteeseen ja kirjoittamiseen. Saamelaisnuorten taidetapahtuma on ainoa vuosittain järjestettävä saamenkielinen nuorisotapahtuma Ijahis Idja – musiikkifestivaaliin liittyvän lasten- ja nuortenpäivän lisäksi.



OSALLISTUJAT JA LUKUJA

Teatterityöpajoihin ja musiikkikatselmukseen ilmoittautui noin 200 lasta ja nuorta. Musiikkiesityksiä oli 21 ja erilaisia työpajoja pidettiin yhteensä 7. Yleisöä ja tapahtumaan osallistujia oli yli 400 henkeä.

PALKINNOT

Kaikki kilpailuihin osallistuneet saivat tapahtumasta muistoksi osallistumistodistuksen. Saamelaiskäräjät palkitsi nuoria jakamalla 8 kpl 100-200 euron suuruista stipendiä kannustukseksi musiikin tekemisen jatkamiseen. Kaikki ryhmät saivat kirjallisen palautteen esityksensä. Raadissa oli kolme muusikkojäsentä, yksi kustakin kieliryhmästä: Heli Aikio, Anna Lumisalmi ja Ailu Valle. Heidän vaativana tehtävänä oli valita 2 ryhmää jatkokon Porvoossa kesäkuussa pidettävään SOUNDS -tapahtumaan.

Äiggehamit: "Suollemas", Uccjokknjää'lm škool/
Utsjokisuun koulu



Šoddmōš lij tarjjääm vuossmōs voddōttâmvuäittmōōžž määngid änn'jōžääi'jest toobdâs sää'martiistid da lij sme'lkâttam nuõrid musiikkstaarjōōzzid, tea'tter-õõlmtōōttmōōžžze, ta'nsse, karttceä'ppōsse da kee'rj-tumušše. Sää'mnuõri čeä'ppvuõđpei'vv lij o'dinakai piirie'jji järjstum sää'mkiõllsaž nuõrišoddmōš Ijahis Idja-musiikkifestivaal päärnai- da nuõripei'v lââžzen.

VUÄSSÕÖTTI DA NAAMÂR

Tea'ttertue'jppōörtid da musiikkčuä'jtōōzzid ilmtō'tte nu'tt 200 pää'rnzed da nuõrrâd. Musiikkčuä'jtōōzz le'jje 21 da jee'resnallšem tue'jpōörtid õ'enneš õhttsižže čiččâm. Kiiččeei da vuässõõdi čeä'ppvuõđpei'vin le'jje pâ'jjel 400 ooumžed.

PA'LĶĶUMMUŽ

Puk keäštōōttmōōžžid vuässõöttâm vuõžžu sōddmōōžžât mošt-tan vuässõöttâmtuõđstōōzz. Kää'uc nuõrrâd vuõžžu Sää'mtee'ggest pa'lĶĶumšen 100-200 euro šoora stipee'nd sme'lkâ'ttem diõtt, što sij juä'tkče musiikk raajjmōōžž. Pukid jooukid u'vdeš kee'rjlaž maacctōōzz sij čuä'jtōōzzât. Raatist le'jje koumm musiikkartiist, õhtt juõ'ĶĶ kiõlljooukâst: Heli Aikio, Anna Lumisalmi da Ailu Valle. Sij va'žžlõs tuäjjan leäi va'lljeed kue'htt joouk juätkku Porvoo-gåårdest kie'ssmannust õnnum SOUNDS-šoddmōšše.



Giehtaruohttasá mánát: "Buoť jagiáiggít", Kaaresuvannon koulu/
Karesâvvan škool

Puállâm váimu: "Ääših maid monättáim tuulân"



Sää'mnuõri čeä'ppvuõdpeei'v stipee'nd Saamelaisnuorten taidetapahtuma -stipendit 2015

Gáktenieiddat

6-9-ekksa./vuotiaat, Karigasnjargg/Karigasniemi,
o'hjj. Kaaren Kitti

Hearvaduottar

10-15-ekksa./vuotiaat, Hetta,
o'hjj. Inga-Máret Gaup-Juuso ja Anne-Maria Kukkonen

Janita & band

10-15-ekksa./vuotiaat, Ávvel/Ivalo, o'hjj. Katri Kittilä

SKT

10-15-ekksa./vuotiaat, Če'vetjäu'rr/Sevettijärvi,
o'hjj. Erka Antila ja Seija Sivertsen

Giehtaruohttasá mánát

10-15-ekksa./vuotiaat, Karesávván škooul/Karesuvannon
koulu, o'hjj. Ulla Magga ja Taina Syväjärvi

Puállám váimu

16-20-ekksa./vuotiaat, Ávvel lookkiškooul/Ivalon lukio,
o'hjj. Petra Kuuva

Villat

16-20-ekksa./vuotiaat, U'ccjokknjää'Im škooul/Utsjokisuun
koulu, o'hjj. Niilo Rasmus

Čagaldahttit

10-15-ekksa./vuotiaat, Ivalon ala-aste/Ávvel vue'llškooul,
o'hjj. Maarit Niittyvuopio, Laura Niittyvuopio ja/da Hannu
Huuronen

Nuõrr Kulttur-šõddmõšše va'llješ

Nuori Kulttuuri -tapahtumaan valittiin



U'ccjoogg Villat, Utsjokisuun koulu da

Ávvel Čagaldahttit, Ivalon ala-aste

(Foto/ Snimldõk Jaakko Peltomaa, Inarilainen)



Čagaldahttit-ryhmän esin-
tyminen ja perinteiden uul-
lisen saamen kielen herättäminen
huomioon aina siellä missä
seurataan kalleista kiel-
ki. Ryhmään kuuluivat
Sanna Sorvari, Eika-Mat-
ti Peltomaa, Ida Tervehän-
ta, He Keskitalo, Ellen Ter-
vehanta, Ellenora Heu-
taja, Janttila, Janttila, Mi-
ka Sotaniemi, Roope Pori-
ti, Venla Potti, Inka Lappa-
lainen, Anna Tervehanta ja
Sanna Hiltvirta. Kuvassa
myös opettaja Maarit Niit-
tyvuopio.



Aanaar škovlâ ucebeh: "Skyelfi", Aanaar škooul, o'hjjumuš Petra Kuuva.

